

Eva Meijer: *De grenzen van mijn taal: een klein filosofisch onderzoek naar depressie*, Uitgeverij Cossee, Amsterdam, 2019, ISBN: 9789059368224 (Depressie, spiritualiteit, informatief, ED)

Soort boek/ziekte/stijl:

In 2016 slikten meer dan een miljoen Nederlanders een antidepressivum. Over de behandeling van depressie is al veel geschreven, over de betekenis ervan veel minder. In *De grenzen van mijn taal*. Een klein filosofisch onderzoek naar depressie gebruikt Eva Meijer haar eigen ervaringen met depressie als vertrekpunt om het fenomeen in kaart te brengen.

Ze beschrijft hoe je waarneming en gevoel kunnen veranderen als je depressief bent, en ze onderzoekt hoe mensen met terugkerende depressies als scheve bomen doorgroeien: hoe niet hun hersenen maar hun ziel verandert. Ze schrijft over de rol van therapie en taal, en ons vermogen om ons in gesprekken met anderen opnieuw vorm te geven.

Ook de sociale en culturele dimensies van depressie komen aan bod. Het lijkt alsof we leven in een maatschappij waarin geluk te koop is en waarin mensen vooral als consumenten worden gezien, wat bijdraagt aan de depressie-epidemie.

De grenzen van mijn taal is een pleidooi voor letterlijk in beweging blijven, goed blijven kijken en standvastig zijn. Uiteindelijk is het een zoektocht – die voert langs inzichten van filosofen en kunstenaars, wandelingen met honden en de troost van stilte, poezen, hardlopen en winterbomen – naar wat ons leven betekenis geeft.

Over de schrijver:

Eva Meijer is beeldend kunstenaar, filosoof, schrijver en singer-songwriter. Haar roman *Het vogelhuis* (Cossee 2016) werd alom geprezen en getipt in dwdd. Het grensverleggende essay *De soldaat was een dolfijn* (Cossee 2017) is gebaseerd op haar proefschrift dat bekroond werd met de Erasmus Dissertatieprijs. Voorwaarts is haar meest recente roman. Voor haar oeuvre ontving zij de Halewijnprijs. Haar werk is in meer dan twaalf talen vertaald.

Recensies/Extra:

-In *De grenzen van mijn taal* lezen we over Meijers vroege kennismaking met het werk van de Franse existentialist Sartre, die met zijn nadruk op de zinloosheid van het leven en vervreemding zo nauw raakte aan wat zij als puber meemaakte. Ze haalt het werk van de Franse filosoof Foucault aan, die de historische bepaaldheid van ons beeld van wat we waanzin noemen op de kaart zette. En ze laat ons door de ogen van de Oostenrijks-Britse filosoof Wittgenstein kijken naar de ontoereikendheid van taal om privé-ervaringen mee te beschrijven.(.....) Aan het begin van haar essay noemt ze de vele ziekteverslagen in de eerste persoon die over depressie geschreven zijn, zoals *Darkness Visible* van William Styron en *The Noonday Demon* van Andrew Solomon. Verslagen die zich als echte oorlogsverslagen, inclusief alle gore details, laten lezen. Ze haalt ook de medisch ethicus Kevin Aho aan, die stelt dat deze verslagen essentieel zijn om de depressieve ervaring beter te begrijpen dan je op grond van het al dan niet aanmaken van stofjes in de hersenen of waarneembaar gedrag kunt doen. Zo'n verslag wil ze, hoe nuttig ook, niet schrijven.

Toch blijft je van De grenzen van mijn taal dat het meeste bij: het verslag van haar ziekte. En daar is niks mis mee. Het is een mooi verslag. (<https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/een-depressief-leven-beschreven-met-filosofie-kunst-en-literatuur~b4dd6aaa/>)

-Depressie kan het leven ernstig aantasten en de geest in duisternis doen ronddolen. Een enkeling is het gegeven deze nauwkeurig te beschrijven en anderen, ter steun en ter bemoediging, deelgenoot hiervan te maken. Eva Meijer, van wie eerder onder meer verscheen 'De soldaat was een dolfijn' (2017) behoort tot deze auteurs. Zij schrijft over haar eigen ervaringen, niet uit egocentrisme, maar ze wil haar leven gebruiken 'als lens om de structuur en betekenis van depressie' te onderzoeken. Dit gebeurt op knappe en duidelijke wijze, waarbij de eigen ervaringen zowel vanuit wetenschappelijke literatuur als vanuit literaire romans nader worden belicht, in breder perspectief beschouwd. Bemoedigend is te lezen dat depressie ook waardevolle aspecten kent, een speciaal inzicht geeft in de zinloosheid en de absurditeit van het bestaan en het kuddegedrag van velen en de fetisjering van geld relateert. Een waardevol geschrift. Met uitvoerig notenapparaat.

O.W. Dubois